

Są ostatni, ale ze sobą nie rozmawiają

24 kwietnia 2011

Język ayapaneco lub inaczej nuumte oote (dosłownie „prawdziwy głos”) należy do rodziny mixe-zoque i jest jednym z 68 rdzennych języków Meksyku. Choć narzecze przetrwało wiele zawieruch historii, teraz grozi mu wyginięcie, a dwie ostatnie osoby, które się nim biegle posługują, nie rozmawiają ze sobą.

Manuel Segovia ma 75 lat, a Isidro Velazquez 69. Panowie mieszkają w odległości 500 m od siebie w wiosce Ayapa w stanie Tabasco. Ludzie nie wiedzą, czy nie kontaktują się z powodu zadawnionego sporu, czy chodzi o niemożliwą do pogodzenia różnicę charakterów. Nie mają ze sobą za dużo wspólnego – potwierdza Daniel Suslak z Indiana University, który bierze udział w projekcie tworzenia słownika ayapaneco. „Segovia jest nieco drażliwy, a Velazquez bardziej stoicki i z rzadka opuszcza swój dom.”

W wywiadzie udzielonym Gurdianowi Segovia przyznał, że gdy był dzieckiem, wszyscy mówili w ayapaneco. Teraz staruszek obawia się, że język umrze wraz z nim. Kiedyś mógł rozmawiać z bratem, ten jednak odszedł ok. 10 lat temu. Teraz pozostaje mu mówienie do syna i żony, którzy go co prawda rozumieją, ale w odpowiedzi są w stanie wydobyć z siebie zaledwie kilka słów pochodzących z nuumte oote. Segovia wypiera się jakiegokolwiek czynnego konfliktu z Velazquezem. Ten podobno z nikim nie rozmawia regularnie w swym ojczystym języku.

Suslak wyjaśnia, że ayapaneco zawsze stanowił wyspę na językowym morzu, w dodatku otaczały go o wiele silniejsze języki. Gwoździem do trumny okazało się wdrożenie w połowie XX wieku nauki po hiszpańsku. Dzieciom nie wolno się było posługiwać rdzennymi narzeczami. Antropolog podkreśla, że urbanizacja i migracja doprowadziły do rozbicia grupy

mieszkańców wsi posługujących się nuumte oote.

Kilku innym rdzennym meksykańskim językom (68 podstawowych dzieli się na 364 warianty) również grozi wyginięcie, ale ayapaneco to najbardziej skrajny przypadek. Ponieważ Segovia i Velazquez różnią się nie tylko charakterem, w słowniku, który będzie gotowy jeszcze w tym roku, znajdą się obie wersje zagrożonego języka.

National Indigenous Language Institute planuje ostatnią próbę zorganizowania kursów języka ayapaneco. Wcześniej nic z tego nie wyszło z powodu braku funduszy oraz ograniczonego zainteresowania.

Opracowanie: Anna Błońska

Na podstawie: The Guardian

Źródło: [Kopalnia Wiedzy](#)